

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30474/2023
13.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Мирослав Херцег, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2540/23 од 28.09.2023. године, у седници одржаној 13.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2540/23 од 28.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 109/2023 од 11.07.2023. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужилаца усваја. Ставом другим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцима исплати износ од укупно 75.076.649,00 динара и то: тужиоцу АА из ... износ од 7.669.450,73 динара; тужиљи ББ из ... износ од 23.008.797,90 динара; тужиљи ВВ из ... износ од 36.728.503,73 динара и тужиљи ГГ из ... износ од 7.669.450,73 динара, свима са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате. Ставом четвртим изреке, утврђено је да је тужени стекао право јавне својине у 472/2215 делова на парцели бр. .. КО ... (од чега 23600/221500 идеалних делова ББ и по 7867/221500 идеалних делова АА, ВВ и ГГ) у 1593/10386 делова на к.п. бр. .. КО ... (од чега 79650/1038600 идеалних делова ББ и по 26550/1038600 идеалних делова АА, ВВ и ГГ), уписане у ЛН бр. ..., као и право јавне својине на парцели бр. .. КО ... у 630/4445 делова и парцели бр. .. КО ... у 474/2569 делова, које се воде код РГЗ СКН Нови Сад 3, уписане у ЛН бр. .. КО ..., те су тужиоци дужни да трпе да се тужени са тим правом упише код надлежне кат. службе након правноснажне пресуде. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужиоцима солидарно накнади трошкове

парничног поступка у укупном износу од 1.524.689,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 2540/23 од 28.09.2023. године, ставом првим изреке, жалбу одбио и потврдио пресуду Вишег суда у Новом Саду П 109/23 од 11.07.2023. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије туженог не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су сувласници парцеле .. површине 10386 м² и парцеле .. површине 2215 м², које су уписане у ЛН бр. .. КО ... и то: АА, ВВ и ГГ, са уделима од по 1/6, а ББ са уделом од 3/6 делова. Тужила ВВ је власник 1/1 парцеле .. површине 4445 м² и парцеле .. површине 2569 м², уписане у ЛН .. КО ... . Предметне парцеле обухваћене су Планом детаљне регулације "Мишелука III" у Новом Саду ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 60/2018). Парцела бр. .. КО ... је планском документацијом делом намењена за јавну површину – регулацију улице ... у ..., површине од 72 м², у којој површини је у природи и ушла у састав наведене улице. Преостали део парцеле је намењен делом за јавну површину – зелене површине и то: површине од 1521 м², а делом за остале површине – породично становање у површини од 8.793 м². Та парцела се користи као саобраћајна и јавна површина у површини од 72м², те је у том делу фактичка ситуација усаглашена са планском. Парцела је слободна за коришћење неограниченом броју лица. Парцела бр. .. КО ... је планском документацијом делом намењена за јавну површину – регулацију улице ... у ..., у површини од 472 м², у којој површини је у природи ушла у састав те улице. Преостали део парцеле намењен је за остале површине – породично становање у површини од 1743 м². Та парцела се користи као саобраћајна и јавна површина у површини од 472 м², како је планском документацијом и предвиђено, те је фактичка ситуација усаглашена са планском, а парцела је слободна за коришћење неограниченом броју лица. Парцела бр. .. КО ... је планском документацијом делом намењена за јавну површину – регулације улице ... у ..., у површини од 674 м², у којој површини је у природи ушла у састав те улице. Преостали део парцеле намењен је за остале површине – породично становање у површини од 761 м², а делом за више породично становање у површини од 1134 м². Та парцела се користи као саобраћајна јавна површина у површини од 674 м², за јавну и саобраћајну површину – улицу ..., као што је планском документацијом и предвиђено, па је фактичка ситуација усаглашена са планском документацијом, а парцела је слободна за коришћење неограниченом броју

лица. Парцела бр. .. КО ... је планском документацијом делом намењена за јавну површину – регулацију улице ... у ..., у површини од 630 м², у којој површини је и у природи ушла у састав те улице. Преостали део парцеле намењен је за остале површине – породично становање у површини од 1655м², а делом за више породично становање у површини од 2160 м². Та парцела се користи као саобраћајна јавна површина у површини од 630 м², за јавну и саобраћајну површину – улицу ..., као што је планском документацијом и предвиђено, па је фактичка ситуација усаглашена са планском документацијом, а парцела је слободна за коришћење неограниченом броју лица. Парцеле бр. ..., .. и .. нису опремљене комуналном инфраструктуром, док је саобраћајна површина изграђена од конгломерата грађевинских материјала. Предметне парцеле неометано користи неограничени број лица за јавни саобраћај, у делу који је намењен за јавну површину – улицу, те у том делу природи фактички представљају добро од општег интереса, односно добро у општој употреби. Процењена тржишна вредност предметних парцела износи 190,46 евра/м² или 22.284,55 дин/м². Поступак експропријације предметних парцела није спроведен, нити је тужиоцима исплаћена накнада за њих.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су туженог обавезали да тужиоцима исплати накнаду на име фактичке експропријације, имајући у виду да је он био у обавези да спроведе управни поступак и тужиоцима исплати новчану накнаду за земљиште које је, на основу Плана детаљне регулације, слободно за коришћење неограниченом броју лица и делом приведено намени, на који начин је право тужилаца ограничено, па им је повређено право на неометано уживање имовине прописано чланом 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Право на имовину је једно од основних људских права заштићено уставно-правним нормама и нормама међународних конвенција чији је Република Србија потписник. Устав Републике Србије, у одредбом члана 58., јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених по основу закона, тако што прописује да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Законом се може ограничити начин коришћења имовине, а одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других дражбина или казни, дозвољено је само у складу са законом.

Протоколом 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, у члану 1., је гарантована заштита имовине, тако што је прописано да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине и да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Уставне одредбе и конвенције указују на обавезу исплате разумне накнаде за одузету имовину, по тржишним ценама у време пресуђења која је одлукама нижестепених судова и утврђена.

Одредбом члана 9. став 1. Закона о грађевинском земљишту ("Службени гласник РС", бр. 44/95 ... 46/98), прописано је да се грађевинско земљиште приводи намени изградњом објеката, односно извођењем других радова у складу са прописима о планирању и уређењу прописа.

Закон о јавној својини ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 105/144), у одредби члана 10. став 2. прописује да се добрима у општој употреби у јавној својини сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су, као такве, одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази итд.). У смислу одредбе члана 7. истог Закона, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда, који су у својини аутономне покрајине на чијој територији се налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута првог и другог реда) и тргова, јавних површина, које су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају, предметне парцеле су обухваћене Планом детаљне регулације "Мишелука III" Новом Саду, фактички су приведене намени у деловима који су планирани за улицу и за јавну површину – зелену површину, чиме је ограничено право својине тужилаца на тим парцелама, имајући у виду да су оне слободне за коришћење неограниченом броју лица. Тако је извршена тзв. фактичка експропријација која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа. Тужени је обвезник исплате тужиоцима предметне накнаде као јединица локалне самоуправе на чијој се територији предметне парцеле налазе, према њиховој тржишној вредности, па он у ревизији неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Наводима ревизије туженог о томе да он ни једном радњом није узнемиравао нити одузео имовину тужилаца, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде, имајући у виду да су предметне парцеле обухваћене Планом детаљне регулације "Мишелука III" у Новом Саду, и да су делом приведене намени на основу тог планског документа, те да су слободне за коришћење неограниченом броју лица.

Наводи ревизије туженог којима се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање су без утицаја пошто ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања у смислу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог Закона, што овде није случај.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**